

ARBEIDSGIVERFORENINGEN
SPEKTER

Arbeids- og Inkluderingsdepartementet

PB 8019 Dep
0030 OSLO

Oslo, 08.05.2009

Vår ref.
24072/ANWI

ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENTET

MOTTATT

11 MAI 2009

HØRING - FORSKRIFT OM HVILETID I POLITIET

Det vises til høringsbrev av 20. mars 2009, om forskrift om hviletid for politiet. Arbeidsgiverforeningen Spekter avgir med dette høringssvar i saken. Vi redegjør samtidig for en del oppståtte situasjoner fra våre medlemsvirksomheter, hvor de bakenforliggende årsaker er de samme som i denne saken, og hvor viktige samfunnsmessige funksjoner er blitt kraftig utfordret. Vi foreslår avslutningsvis en alternativ løsning som kan bidra til å redusere problemet.

Bakgrunn

Regjeringen har fattet beslutning om at det skal utarbeides en forskrift om unntak fra enkelte bestemmelser i arbeidstidskapitlet i arbeidsmiljøloven for politiet.

Bakgrunnen er at man ønsker å sikre en velfungerende polititjeneste. Det er anført at det ut fra politiets oppgaver og egenart ikke mulig å utføre mange helt avgjørende politigjøremål dersom arbeidsmiljølovens bestemmelser om arbeidstid skal benyttes uten nødvendige tilpasninger.

Slike tilpasninger er i dag regulert i en egen særavtale for politiet. Det er opplyst at hviletidsbestemmelsene bortfaller 1. juli 2009 uavhengig av oppsigelse og forhandling, men at fortsettelse av disse unntakene kan forhandles særskilt.

Partene har ikke lyktes å komme fram til en løsning. Etter arbeidsmiljølovens § 10-12 niende ledd kan AID i forskrift fastsette regler og unntak fra arbeidstidsbestemmelsene, dersom arbeidet er av så særegen art at det vanskelig lar seg tilpasse bestemmelsene i kapitlet. Forskriften om hviletid er en konsekvens av denne situasjonen.

Spekters vurdering

Spekter har forståelse for at staten må sikre at politiet har de arbeidstidsordninger som er nødvendige for en velfungerende polititjeneste, og Spekter støtter derfor at det etableres en forskrift om hviletid i politiet.

Mange av Spekters medlemsbedrifter har de siste årene opplevd at fagforeningene har stilt krav om bedring av lønns- og arbeidsvilkår for å gå med på arbeidstidsordninger som er nødvendig for en velfungerende tjeneste. Både i sykehusene og i de store samferdselsvirksomhetene i Spekter-området har det i løpet av de siste årene oppstått situasjoner hvor arbeidsgiver er blitt presset til å reforhandle lønns- og arbeidsvilkår utenom lønnsoppgjørene.

Disse situasjonene har stort sett oppstått som følge av endringene i arbeidsmiljøloven i 2005, hvor det blant annet ble gjort endringer som medførte at Arbeidstilsynet ikke lenger er ankeinstans i noen arbeidstidsspørsmål hvor det ønskes unntak fra bestemmelsene i loven. Resultatet av dette har vært at de tillitsvalgte har fått vetorett i viktige arbeidstidssaker, og anvender denne retten til å komme i posisjon for å forhandle lønns- og arbeidsvilkår.

Spekter har utarbeidet en rapport med eksempler på slike situasjoner fra blant andre Avinor, NSB, helseforetakene og NRK. Rapporten vedlegges. Dette er virksomheter som bærer et tungt samfunnsansvar, hvor konsekvensene kan være dramatiske ved avbrudd og driftsforstyrrelser:

- Sensommeren 2006 var det full togstans i østlandsområdet som følge av at NSB ikke fikk videreført en avtale med fagforeningene om unntak fra arbeidsmiljølovens arbeidstidsbestemmelser. NSB inngikk til slutt en avtale med fagforeningene om bedre lønnsvilkår, og i den forbindelse ble partene også enige om arbeidsplanene.
- I Avinor ble driften av flytrafikken truet da det ble stilt lønnskrav utenom lønnsoppgjørene for å opprettholde en avtale om arbeidstid med fagforeningene.
- I helseforetakene opplever man jevnlig problemer med å etablere ordinære arbeidsplaner og turnuser, fordi det stilles ulike krav fra fagforeningenes side.

Erfaringene fra medlemsvirksomhetene i Spekter viser at lovendringen har hatt uheldige og uforutsette konsekvenser. Det er et paradoks at dette rammer bemanningsintensive virksomhetene med tungt samfunnsansvar, som ellers tilbyr stor grad av fleksibilitet i arbeidstiden, og som har stor grad av medvirkning fra de ansatte i arbeidstidsspørsmål. Det rammer altså ikke arbeidsordninger med dagarbeidstid eller skiftarbeidstid, fordi disse ordningene har en fast struktur.

Etter Spekters mening er situasjonen uholdbar, og den kan true driften av viktige samfunnsoppgaver også i tiden framover. Det er derfor grunn til å iverksette tiltak for å hindre lignende situasjoner.

Alternativ løsning

I forbindelse med avgitt høring om endringer i arbeidsmiljøloven mv i januar 2009, har Spekter foreslått å gjeninnføre ankemuligheten i arbeidsmiljøloven, enten til Arbeidstilsynet eller Tvisteløsningsnemnda. Ved å gjeninnføre ankemuligheten, legges det press på partene om å ta HMS-hensyn i vurderingen av unntak fra loven. Dermed oppfylles lovens intensjon og utilsiktede virkninger kan unngås. Dette vil etter Spekters mening være et viktig bidrag for å unngå at det utvikler seg flere slike situasjoner i tiden framover.

Med vennlig hilsen
Arbeidsgiverforeningen Spekter

Anne-Kari Bratten
Viseadministrerende direktør

Vedlegg: Arbeidsgiverforeningen Spekter: "Virksomhetene presses i arbeidstidsspørsmål"